

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaë

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XLVII. De Comparatione, Comparativo, Positivo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

solum favorabili, sed etiam odiosa & poenali attenditur. l. in vulgari 162. §. 1. ibi: sed vulgi de v. s. l. ut Alphens 87. & l. Amiculus 134. cod. Gail. lib. 2. obs. 79. n. 5. Siquidem ex communi loquendi usu verba sunt audienda, l. 7. ubi Bart. ff. de supell. leg. Et omnis interpretatio merito frustra & absurda habetur, quæ non consonat, ut vulgo loquuntur. cap. ex litteris 7. extra de sponsal. Cephal. Consil. 40. n. 51. Interim tamen iste non est potior, quam propria verborum significatio, ut multis probat Bart. in rub. de fund. instr. in 7. col. Non enim communis usus loquendi est propria significatio: nisi idem sit cum propria significatione, tunc enim nihil repugnat, Engelhard. de Vestigal. th. 4. f. 34. Conf. Argent. consil. 82. n. 10.

CAP. XLVI.

De Communi Opinione.

vid. infra Opinio.

Axioma I.

Scholarum est, communes opiniones impugnare & sectari subtilitates: at fori, communes opiniones tenere, Coraf. de comm. opin. n. 74.

II.

Communium opinionum conciliationes, quamvis apud Dd. valde sint favorabiles, ut videre est apud Menoch. 2. præsumpt. 71. n. 47. Grex. 2. concl. 27. consil. 2. n. 5. & 6. tamen plerumque sophisticæ sunt & fallaces, ut eas appellat Hotoman. qq. illustr. 43. quippe æquæ incertæ, atque id cui conciliando adhibentur: ut not. Vigel. in method. & nat. jur. contr. col. 3. & evenire hic solet, quod sæpe alias, ut, quod subtiliores practici videri volunt, eo se præbeant ineptiores, ut ait Ant. Fab. decad. 11. error. primum 7.

CAP. XLVII.

De Comparatione, Comparativo, Positivo.

Axioma I.

Comparatio debet fieri in ima specie Aristot. 7. Phys. 4. text. 29. & μέγα δὲ τὰ ζῷα βλῆτα μὴ ὁμοῖον εἶναι, ἀλλὰ καὶ μὴ ἔχειν διαφορὰν μῆτε ὁ, μῆτε ἐν ᾧ. i. o. Non solum ea, quæ comparantur, non æquivoca esse oportet, sed etiam nec id quod est, nec in quo inest differentiam habere, (seu specie differre) oportet. siue Comparatio non debet extendi ultra tertium, ad quod adhibetur. Gerhard. in loc. de Conjug. 10. §. 195.

II.

Positivum sæpe rem per se excellentem significat absolute talem, qualem vocabulum declarat, quo casu positivum etiam plus significat, quam superlativus: cum superlativus tantum ex comparatione significet; comparativum autem possit esse certo ordine & gradu limitatum. vid. omnino & laud. Scal. lib. 4. de caus. LL. c. 101.

III.

Comparativus semper & ubique includit.

positivum. arg. l. ubi autem. 75. §. 2. de V. O. l. 9. de in lit. jur. Bart. in l. cum filius. 76. §. pater. 5. ff. de legat. 2. Sicul. decif. 65. n. 8. 12. 13. Agric. de offic. advoc. c. 23. q. 90.

CAP. XLIX.
De Compascuo.

Quodcunque Juris est in precario, idem juris est in compascuo.

Ratio: quia compascuum est mutuum precarium, quod jure familiaritatis conceditur.

Exemplum: hinc igitur compascuum ab una sive altera parte poterit pro lubitu revocari. Carpz. P. 2. C. 41. def. 9. hinc quoque non potest præscribi: sicut enim precarium nulli possessionis jus tribuit, ita nec compascuum. Carpz. P. 2. C. 5. def. 14. seq.

De Compendio. v. supra Brevitas.
& infra lib. 14. c. 39. axiom. 1.

CAP. XLIX.

De Compensatione.

Axioma I.

Delicta paria mutua compensatione tolluntur. l. 39. l. 47. ff. solut. matrim. Compensatio enim latissime patet, omnemque causam complectitur. Imp. Just. in l. ult. C. de compens. l. cum par. 154. ibique Ravard. de divers. regul. juris.

Limita tamen, quia compensatio rerum tantum est debiti & crediti inter se contributio. l. 1. de compens. Ideo hætenus tantum ex delictis venit compensatio, quatenus pecuniariter inter est. l. 10. §. quotiens de compens. Hinc qui se mutuo deceperunt, invicem non agunt. l. 36. de dol. D. Franz. in parat. de compensat.

II.

Quoties utrinque debetur species, toties nullus compensationi locus. l. 18. ff. de pign. action.

Ratio: Compensatio est quædam solutio. l. 4. ff. qui pot. in pign. aliud autem pro alio solvi nequit invito. l. 2. §. 1. ff. de reb. Cred. ergo nec compensari ob affectum, qui circa species prætendi potest, & probabile interesse.

Exemplum: ita ergo si ab una parte debeatur equus, ab alia etiam equus vel bos, compensatio locum non habet. Idem, si ab una parte species, e.g. servus, ab altera vero quantitas, v.g. pecunia, vinum, &c. debeatur.

Limita: nisi species redacta sit ad modum quantitatis, ut si ei æstimatio adjecta. Hinc

III.

Quoties speciei æstimatio adjecta, toties locus est compensationi.

Ratio: quia æstimatio adjecta facit speciem degenerare in quantitatem. Mev. P. 2. Dec. 232.

Exempl. ita ergo si alicui bovem debuerim, pro 10 solidis, potero illum compensare cum 10 solidis mihi ab altero debitis.

Limita, ut procedat, si æstimatio venditionis gratia facta. arg. l. 10. C. de Jur. deb. ut si adjecta

L

actui,